

ת"ד 3083/09/19 - מדינת ישראל נגד אדם דה כרום

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

ת"ד 3083-09-19 מדינת ישראל נ' דה כרום 05 יוני 2023

בפני
בעניין: המאשימה: כבוד השופט אהרן האוזרמן
מדינת ישראל
ע"י ב"כ פקד אשר פרי, עו"ד
תביעות תעבורה, חטיבת התביעות, משטרת ישראל
נגד
הנאשם: אדם דה כרום
ע"י ב"כ עו"ד אדיר גולן בשם עוה"ד בוריס קוסנוביץ

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום, באחריות לגרם תאונת דרכים בנסיבות של: **נהיגה בשכרות** עבירה על סעיף 362(3) בקשר עם סעיף 39.א. לפקודת התעבורה [נוסח חדש] התשכ"א-1961 [להלן: "פקודת התעבורה"] **נהיגה בקלות ראש וגרם חבלה של ממש**, עבירה על סעיף 62(2) בקשר עם סעיף 38(3) לפקודת התעבורה; **סטייה מנתיב נסיעה (בנסיבות מחמירות)**, עבירה על תקנה 40 לתקנות התעבורה התשכ"א-1961 [להלן: "תקנות התעבורה"]; **נהיגה במהירות בלתי סבירה לתנאי הדרך** עבירה על תקנה 51 לתקנות התעבורה; **התנהגות הגורמת נזק**, עבירה לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה; **ונהיגה ללא ביטוח** עבירה על סעיף 2.א. לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש] תש"ל - 1970.

על פי עובדות כתב האישום, בתאריך **24.04.19** סמוך לשעה **03:00**, נהג הנאשם פרטית "טויוטה" בתל אביב, בכביש מס' 20 (איילון) מצפון לדרום, והתקרבו למחלף וולפסון. בכיוון נסיעת הנאשם מימינו מוצב מעקה הפרדה "סופג אנרגיה" המפריד בין כביש מס' 20 לנתיבי היציאה למחלף וולפסון.

הנאשם נהג בקלות ראש, בכך שלא נתן תשומת לב לדרך, בהתקרבו למחלף כמתואר נהג במהירות בלתי סבירה, סטה לפתע עם רכבו ימינה, ופגע בעצמה עם חזית הרכב במעקה [להלן: "התאונה"]. כתוצאה מהתאונה, התלקח הרכב במקום ונשרף כליל.

בדגימת דם שמסר הנאשם מיד לאחר התאונה, נמצא בדמו אלכוהול בריכוז 162 מיליגרם ב-100 מיליליטר דם. הנאשם נהג בנסיבות המתוארות כשהוא שיכור. בנוסף הנאשם נהג ברכבו כשנהיגתו אינה מבוטחת כדין, בפוליסת ביטוח "חובה".

כתוצאה מהתאונה נחבלו חבלות של ממש הנאשם עצמו ונוסעת ברכבו (בת זוגו) הגב' דיקלה גישגוש.

הנאשם סבל מדימום וקרעים במעי הדק, ועבר ניתוח דחוף. הגב' גישגוש ספגה חבלת חזה קשה, שברים בצלעות 5-10 מימין ו-3, 8 ו-9 משמאל, שגרמו לקונטוזיה ריאתית. עברה ניתוח לקיבוע הצלעות והחדרת נקזים. אושפזה בטיפול נמרץ, תחילה כשהיא מורדמת ומונשמת ואח"כ עברה לשיקום ממושך במרכז הרפואי שיקומי בבית לוינסטיין.

כתב אישום הוגש בביהמ"ש ביום **09.09.19** בפני כב' הש' אריה זרזבסקי. התיק הועבר אלי ביום **20.05.22** עם פרישתו של המותב הקודם.

טיעוני המאשימה לעונש:

ב"כ המאשימה טען לגבי מתחם הענישה המקובלת לשיטתו בבתי המשפט במקרים דומים והפנה בטיעוניו ל-2 פסקי דין המצוטטים בפרוטוקול הדיון.

מתחם הענישה המקובלת במקרים דומים, לשיטת המאשימה (כלשונו):

"מתחם הענישה מאסר בפועל וכן מאסר מותנה ועד 12 חודשי מאסר, פסילה בפועל של 24 חודשים ועד 6 שנים, לצד רכיבי ענישה נוספים. פסילה על תנאי וקנס בנוסף לשיקולים של מידת הפגיעה, כמות הנפגעים, מידת הנזק". [בפרוטוקול עמ' 18 שורה 8-10].

לשיטת המאשימה, רשלנות הנאשם שגרמה לתאונה הינה ברמה הגבוהה שכן מדובר בנהג שגרם לתאונה קשה עת נהג ברכבו במהירות בלתי סבירה בתנאי הדרך, כשהוא שיכור. בנוסף לא הייתה כל סיבה המסבירה את הסטייה החדה של הרכב.

תוצאות התאונה כמפורט, קשות ומשקפות את התממשות פוטנציאל הנזק והסכנה לציבור, ברף גבוה.

הנאשם מחזיק ברישיון נהיגה משנת 2012 וצבר לחובתו 5 הרשעות קודמות בתעבורה כולן בעבירות מסוג ברירת קנס (מבלי להקל ראש בכך). אין לחובת הנאשם כל רישום פלילי.

המאשימה עותרת לפיכך לעונשים הבאים (בלשון התובע):

" לאור האמור אבקש להורות על 6 חודשי עבודות שירות, מאסר על תנאי של 6 חודשים ל-3 שנים, פסילה בפועל של 3 שנים, פסילה על תנאי של 6 חודשים ל-3 שנים וקנס". [בפרוטוקול שם בעמ' 18 שורה 19-20].

טיעוני ההגנה לעונש:

הנפגעת בתאונה, הגב' גישגוש, בת זוגו של הנאשם (אז וכיום) התייצבה בביהמ"ש במסגרת שמיעת הטיעונים לעונש והעידה לטובתו.

על פי דבריה המרגשים בבית המשפט, הנאשם בן זוגה ב-4 השנים האחרונות מתגורר עמה, ומגדל יחד עימה את בנה, בן 7 וחצי. לדבריה בעקבות התאונה עברו השניים מעבר לפציעות בגוף גם טלטלה אישית וזוגית קשה, אולם - **"נכנסנו לרכב הזה כזוג, ויצאנו מזה מחוזקים ואוהבים"** [עמ' 16 ש' 12]. עוד ציינה כי: **"אני סולחת לאדם. אני לא מאשימה אותו בכלל. כמו שאמרתי התאונה רק קרבה ביננו"** [שם ש' 19].

לדבריה, הנאשם התנהג אליה לאחר התאונה בצורה אנושית ויפה, סעד אותה וטיפל בה. עוד לדבריה כיום למרבה השמחה, התאוששה לחלוטין מהפציעה וחוץ מכמה צלקות לא נותרו עוד לדבריה פגיעות או מגבלות.

לסיכום, בקשה הנפגעת כי לא אשלח את הנאשם לריצוי עבודות שירות שכן הוא מתפקד כיום כראש המשפחה, היא ובנה תלויים בו ועונש שכולל עבודות שירות יפגע לדבריה מאד בפרנסתם.

הנאשם עצמו העיד בפני במסגרת טיעוני ההגנה לעונש וסיפר דברים דומים.

לדבריו עבר מאז התאונה וב-4 השנים האחרונות, תהליך נפשי ארוך של התבגרות ואחריות. היום הוא מבין את הטעות שעשה ולא יעז לנהוג שוב לאחר צריכת אלכוהול. הנאשם רואה עצמו כראש המשפחה הגרעינית שהקים עם הנפגעת, על כל האחריות הנלווית לכך. הנאשם התחיל עבודה חדשה בבית ספר לפני כ-6 חודשים והוא חושש כי יפוטרו מעבודתו זו אם יאלץ להיעדר לצורך ריצוי עבודות שירות. הנאשם מבקש לרצות תחת זאת עונשו במסגרת עבודות של"צ.

ב"כ הנאשם טוען מצדו כי אמנם מדובר בתוצאות תאונה קשות והנאשם בוודאי מצר על כך מאוד, אולם לשיטתו יש להתחשב בגזירת העונש בראש ובראשונה בהשפעת העונש על הנאשם, הנפגעת שהיא בת זוגו ובנה הקטין, זאת בחלוף 4 שנים מהתאונה.

ב"כ הנאשם מפנה למעשה לעקרונות הענישה הפלילית שנקבעו בתיקון מס' 113 לחוק העונשין שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, על פי "עקרון ההלימה" הקבוע בסעיף 40 לחוק העונשין.

טענת מרכזית של ההגנה היא כי מדובר בתאונה עצמית בה היה מעורב רכב אחד בלבד, רכבו של הנאשם. ועוד, התאונה נגרמה כתוצאה מסטייה רגעית של הנאשם בעיקול בדרך. בהתאם לכך טוען הסנגור המלומד כי יש לקבוע את שלוליתו של הנאשם כשלונות ברמה שאינה גבוהה. אף העונש הראוי במסגרת מתחם הענישה צריך להיגזר כפועל יוצא

מכך.

הסנגור מבקש כי אקבע את העונש מחוץ למתחם הענישה, נוכח השפעת העונש על הנאשם ועל בת זוגו הנפגעת העיקרית מהתאונה, וההשפעה שתהיה בשליחת הנאשם לריצוי עבודות שירות על הזוגיות ביניהם, הן במישור האישי והן במישור הפרנסה.

הסנגור מפנה לפסיקה של בתי המשפט לתעבורה באשר למתחם הענישה במקרים דומים של תאונה עצמית, בהם לא הוטל רכיב מאסר כלל, למרות חבלות קשות, מנימוקים שונים.

ב"כ הנאשם מבקש להסתפק בעבודות של"צ, לחילופין במידה ויגזר דינו של הנאשם בכל זאת למאסר בעבודות שירות, עותרת ההגנה כי יהיו אלו לתקופה מתונה.

חוו"ד הממונה על עבודות השירות בשב"ס:

על פי חוו"ד הממונה על עבודות השירות בשב"ס, בראיון שנערך עמו, נמצא הנאשם מתאים לריצוי מאסרו בעבודות שירות, והתקבלה תכנית להשמה.

בבדיקה רפואית, נמצא הנאשם כשיר לריצוי עבודות שירות ללא כל מגבלה.

הוסברו לנאשם תנאי העבודה, המגבלות והמשמעות של אי עמידה בדרישות והוא הביע הסכמה לריצוי מאסרו במסגרת עבודות שירות.

השלבים בגזירת הדין:

תיקון 113 לחוק העונשין, קובע בחינה בת 3 שלבים שעל ביהמ"ש לבצע בגזירת הדין:

בשלב ראשון, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם את נסיבות המקרה הספציפי. בשלב זה על בית משפט לבחון את מכלול השיקולים הנוגעים לנסיבות ביצוע העבירה. **בשלב שני**, על בית משפט לבחון קיומם של חריגים המצדיקים סטייה מהמתחם שנקבע, זאת בהתאם לסעיף 40ג לחוק העונשין, קיומו של פוטנציאל שיקומי משמעותי או צורך מיוחד בהגנה על הציבור. אולם, אם בית המשפט לא מצא לחרוג ממתחם העונש שקבע, אזי יעבור **לשלב השלישי** שבו עליו לקבוע מהו העונש ההולם לנאשם בתוך המתחם (ראה: ע"פ 2918/13 אחמד דבס נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים)

(18.07.13).

קביעת מתחם הענישה (בתאונות דרכים שתוצאתן חבלות של ממש ברף הבינוני):

סעיף 40ג(א) לחוק העונשין (תיקון 113) קובע כי מתחם העונש ההולם את מעשה העבירה יקבע בהתאם לעיקרון המנחה [עקרון ההלימה] הקבוע בסעיף 40ב לחוק. לשם מציאת היחס ההולם בין העבירה, מידת אשמו של העבריין והעונש, יתחשב ביהמ"ש: בחומרת העבירה, בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

חומרת העבירות, הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו:

הנאשם הורשע בעבירות חמורות ומסוכנות. מדובר בתאונת דרכים קשה, בנסיבות של נהיגה בקלות ראש, תוך פגיעה בנאשם ובנוסעת ברכבו, כאשר הנאשם נוהג ברכב בשכרות ובמהירות מופרזת שלא על פי תנאי הדרך. תוצאותיה של התאונה הינן פגיעות חמורות ביותר בגוף, כמובא לעיל בהרחבה.

ברע"פ **2564/12** יחיאל קרני נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים) (2012), נדרש ביהמ"ש העליון לעונש הראוי לעבירות הכרוכות בנהיגה שגרמה לתאונת דרכים קשה בה נחבל הנפגע חבלות קשות, ונאמרו על ידי כבוד המשנה לנשיא (כתוארה אז) השופטת מרים נאור, הדברים הבאים:

"תאונות דרכים גובות קורבנות בגוף ובנפש מדי יום, וחלקה של מערכת המשפט לא יפקד מן המערכה נגד תאונות הדרכים ... לענישה הולמת תפקיד חשוב לא רק במקרים בהם גורמות תאונות הדרכים לקורבנות בנפש, אלא אף במקרים בהן נגרמות חבלות ופציעות, ובפרט כאשר חבלות ופציעות אלו חמורות הן."

- ועוד:

"טענותיו של המבקש כי אין מדובר ב"תאונה קטלנית" אינן מצדיקות במקרה זה הימנעות מהטלת מאסר בפועל. האירוע יכול היה להסתיים חלילה בתוצאות חמורות יותר. אם כטענת בא כוח המערער במקרים כאלה לא מוטלים כלל עונשי מאסר בבתי המשפט לתעבורה - ראוי לשנות את מדרג הענישה. וצדק בית המשפט המחוזי כשעשה כן."

הערך החברתי שנפגע הוא ללא ספק שלום הציבור, שלמות הגוף והנפש והצורך לשמור על ביטחונם של משתמשי הדרך. מידת הפגיעה בערך החברתי ניכרת ומתבטאת בתוצאותיה של התאונה.

מדיניות הענישה הנהוגה בבתי משפט:

מדיניות הענישה נלמדת מתוך פסיקת ביהמ"ש לתעבורה במקרים דומים ומתוך ערעורים שהוגשו על פסיקה זו, תוך דגש עמוד 5

על פסיקה מנחה ופסיקה מחייבת של ערכאות עליונות. הבסיס להשוואה הוא תאונות דרכים שתוצאתן חמורה, היינו חבלות קשות המותירות נכות ופגיעות הדורשות אשפוז ושיקום, וכאשר תוצאות התאונה נותרות בגופו של הנפגע ומשפיעות לרעה על חייו עד יומו האחרון.

לא אחת נקבע בפסיקה, כי נוכח "נגע" התאונות בדרכים, על בתי המשפט להילחם בתאונות הדרכים בדרך של ענישה מחמירה, גם אם תוצאות התאונה אינן קטלניות.

ב-ע"פ **2247/10** שלום ימיני נגד מדינת ישראל, קבע בית המשפט העליון לעניין זה כהאי ליטא:

"רבות נאמר על נגע תאונות הדרכים, ההולך ופושט וקוטל בנו ללא רחם וללא הבחנה, ואשר בעטיו נגבה מחיר דמים נורא, אם בהרוגים, אם בחבולים בגופם ובפצועים בנפשם, ואם בדאבת יקיריהם. רבות נאמר, דומה כי מעט מדי נעשה, ומדי שנה בשנה מקפדים מאות אנשים את חייהם ואלפים רבים נפצעים. מערכת המשפט נתקלת בהרוגים ובפצועים של תאונות דרכים הן בתחום הפלילי והן בתחום האזרחי, ומדי שנה מוגשות בבתי המשפט לערכאותיהם השונות אלפי תביעות על נזקי גוף שנגרמו כתוצאה מתאונות דרכים. מקומו של בית המשפט במלחמת החורמה נגד תופעה קשה זו לא נפקד, ועליו להמשיך להירתם ולהרים תרומתו למען מאבק עיקש זה, בין היתר באמצעות הדאגה לענישה הולמת, אשר תסייע להגברת המודעות בדבר המחיר הכרוך בהפרת כללי התנהגות על הכביש".

טווח הענישה בתאונות שתוצאתן גרימת חבלה חמורה הינו פועל יוצא של חומרת הרשלנות, כמו גם חומרת הפגיעות שנגרמו והשלכותיהן על חיי הנפגעים.

ברף העליון מצויים גזרי דין בהם הושתו עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, בנוסף לעונשי פסילה של מספר שנים, מקום בו תוצאות התאונה היו חמורות וקשות, כאשר היה כ"פסע" בין לבין גרימת מוות, כאשר המעורבים בה נפגעו קשה, עברו ניתוחים קשים אשפוז ארוך והליכי שיקום ממושכים, אשר ספק אף אם השיבו את מצבם לקדמותו עובר לתאונה.

מנגד, ברף התחתון מצויים מקרים בהם על אף החבלות החמורות מצא ביהמ"ש משיקולים מיוחדים שפורטו בהחלטתו, שלא לשלוח את הנאשם למאסר ובמקרים אלו שברף התחתון נגזרו עבודות שירות ואף עונש הפסילה בפועל נמדד בחודשים.

הלכה ידועה היא שחומרת הענישה בעבירות תעבורה גדלה ככל שחומרת הפגיעה בנפגע התאונה ונזקיו גדלים. ראה: עפ"ת **37974-07-12** סנדרוביץ נ' מדינת ישראל [פורסם במאגרים] (06.09.12).

ברע"פ **2564/12** קרני נ' מדינת ישראל [פורסם במאגרים] (16.08.12), קבע ביהמ"ש:

" לענישה ההולמת תפקיד חשוב לא רק במקרים בהם גורמות תאונות הדרכים לקורבנות בנפש,

אלא במקרים בהם נגרמות חבלות ופציעות, ובפרט כאשר חבלות ופציעות אלו חמורות הן".

ברע"פ **3764/05** ורד בן זויה נ' מדינת ישראל הנ"ל, נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשמת, חיילת ללא עבר תעבורתי או פלילי, שנגזרו עליה 6 חודשי מאסר בעבודות שירות ו- 5 שנות פסילה, בנסיבות של גרם חבלה של ממש לילד בן 6, הולך רגל במעבר חצייה.

ברע"פ **1583/14** יאיר שמיר נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים) (11.3.14) נדחה ערעור על גז"ד בו הושת עונש של 8 חודשי מאסר ופסילה בפועל ל- 7 שנים, על נהג שהורשע בגרם ת"ד קשה בשל פניית פרסה במקום אסור, כתוצאה ממנה סבל נפגע מחבלת ראש קשה, פגיעה מוחית ושבר באגן.

ברע"פ **2564/12** יחיאל קרני נ' מדינת ישראל הנ"ל, ביהמ"ש גזר 3 חודשי מאסר בפועל במקום 6 חודשי עבודות שירות שנגזרו בביהמ"ש קמא, על נהג אוטובוס, שחצה צומת באור אדום ופגע בנהגת ובביתה ילדה בת 4, פגיעות קשות. בנוסף נפסל רישיון הנהיגה של הנאשם ל- 24 חודשים.

ברע"פ **7257/12** גדעון סנדרוביץ נ' מדינת ישראל הנ"ל, אישר ביהמ"ש העליון 6 חודשי מאסר בפועל [בניגוד להמלצת שמ"מ] וכן פסילה של 6 שנים, לנאשם שפגע בהולכת רגל במעבר חצייה וגרם לה פגיעה רב מערכתית וקוגניטיבית קשה. הולכת הרגל הייתה מורדמת ומונשמת, שוחררה כעבור 8 חודשים כשהיא נכה בשיעור 175% נכות תפקודית ונזקקת להשגחה וליווי תמידי.

בעפ"ת **33756-02-13** אמין טאהא נ' מדינת ישראל [פורסם במאגרים] (07.03.13), נדחה ערעור על גזר דינו של ביהמ"ש לתעבורה בתל אביב, אשר השית עונש של מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים ופסילת רישיון הנהיגה למשך 7 שנים, על נאשם שפגע פגיעה קשה מאוד בהולכת רגל במעבר חצייה.

בעפ"ת **27014-01-14** מדינת ישראל נ' מיכאלוב [פורסם במאגרים] (23.03.14) נדחו ערעורים ביחס לגזר דין בו הושתו על נאשם 7 חודשי מאסר בפועל ופסילה לתקופה של 8 שנים, בגין תאונת דרכים בה נגרמו חבלות קשות לנהג הרכב המעורב, אשר נותר מוגבל פיזית ומרותק לכיסא גלגלים.

מאידך, נמצא מקרים בהם הענישה נקבעה ברף התחתון, או אף מחוץ למתחם הענישה:

בעפ"ת **36094-10-11** רוקסנה שטרית נ' מ"י (פורסם במאגרים) (23.01.12) בעניינה של נאשמת שפגעה ב-3 הולכות רגל וגרמה להן לפציעות חמורות בהן, שברים בגפיים ובעמוד השדרה, דימום מוחי, אשפוז במחלקת טיפול נמרץ, ניתוחים מורכבים, ושיקום ממושך, ביהמ"ש המחוזי התערב באופן משמעותי בגזר דינו של בימ"ש קמא והפחית את משך פסילת הרישיון מחמש שנים ל- 11 חודשים. בנוסף נדונה הנאשמת בגזר הדין המקורי לריצוי 400 שעות של"צ ול-10 חודשי מאסר על תנאי ל-3 שנים. יוער כי עסקין בנהגת שהודתה מיד, ללא הרשעות קודמות משך 13 שנות נהיגה, אמא ל-2 ילדים שהייתה בהריון בעת מתן גזר הדין, והוצג תסקיר חיובי בעניינה ע"י שרות המבחן.

בעפ"ת **24519-02-15 [מחוזי ת"א]** מוטולה נ' מדינת ישראל [פורסם במאגרים] (09.03.15), הנאשם לא ציית לתמרור עצור, נהג בקלות ראש ופגע ברוכב קטנוע, שנחבל חבלות קשות, רגלו נכרתה מעל לברך, סבל משברים ופגיעות נוספות. כב' הש' רענן בן יוסף בערעור, ביטל לגמרי מאסר בעבודות שירות שבגזר הדין והותיר את רכיב הפסילה בפועל למשך 11 חודשים, כפי שגזר ביהמ"ש קמא. ביהמ"ש קבע כי: **"כשעסקין בתאונת דרכים הגורמת חבלה, בוודאי חבלה קשה כפי שאירע, על בית המשפט לשקלל בעיקר את מידת רשלנותו של הנהג הפוגע ואת הנזק שנגרם לנפגע"**.

באותו מקרה למרות שהנזק לנפגע היה רב, מצא ביהמ"ש הנכבד כי הרשלנות הייתה נמוכה. כגורם מאזן נוסף בהחלטתו ציין ביהמ"ש את עברו התעבורתי התקין של הנאשם (7 הרשעות מ- 87).

בעפ"ת **27057-11-14 [מחוזי נצרת]** איפרח נ' מדינת ישראל [פורסם במאגרים] (01.01.15), הנאשם סטה עלה על המדרכה ופגע בהולך רגל, שנחבל חבלות קשות: שברים באגן, שבר בזרוע, שברים בעמוד השדרה, קונטוזיה ריאתית, שבר בארובת העין, שבר בחוליה צווארית, ובנוסף פגיעת ראש.

כב' סגן הנשיא הש' ד"ר אברהם אברהם, קיבל את מתחם הענישה שקבע ביהמ"ש קמא ביחס לרכיב המאסר שהוא: **"בגבול התחתון ללא מאסר כלל ואף לא מאסר מותנה ובגבול העליון מאסר בפועל בין מספר חודשים"**. ערעור הוגש למעשה רק על רכיב הפסילה. בית המשפט המחוזי קבע כי טווח הענישה הנהוג במקרים דומים לגבי רכיב הפסילה, נע בין 3 חודשים ל- 18 חודשים. בית המשפט התחשב בגילו הצעיר של הנאשם בהעדר הרשעות מ- 2006 ובהמלצות תסקיר שירות המבחן, וקיצר את משך הפסילה תוך שהוא מעמידה על 8 חודשים.

בעפ"ת **15665-07-14 מרדכי לב נ' מדינת ישראל** [פורסם במאגרים] (07.10.14), גרם הנאשם לתאונה כאשר פגע במהירות גבוהה ברכב שעצר לפניו, בנסיבות של אי שמירת רווח, שתוצאתה חבלות ל- 6 נוסעים, בהם גם חבלות של ממש ל- 3 נוסעים ברכב המעורב, כולל שברים מרובים, וחבלות פנימיות. אחת הנפגעות ספגה שברים בחוליות עמוד השדרה ונותרה משותקת (חוליה L-9).

כב' סגן הנשיא הש' ד"ר אברהם אברהם, קיבל את הערעור על חומרת העונש, ביטל את המאסר בעבודות שירות וקבע כי די במאסר מותנה, וקיצר את רכיב הפסילה בפועל לשנתיים. נקבע מתחם ענישה הכולל ברף הנמוך מאסר מותנה ופסילה של מספר חודשים. לגבי הגבול העליון, ביהמ"ש לא התערב בקביעת בימ"ש קמא שקבע כגבול עליון מאסר בעבודות שירות ו- 6 שנות פסילה, אולם העיר כי הפער בין הגבול התחתון לעליון כפי שנקבע גדול מדי. ביהמ"ש המחוזי העמיד את העונש בגבול התחתון של המתחם לאחר שמצא לשקול גם נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, וותק נהיגה, נסיבות אישיות, היות הנאשם אב ל- 7 המתפרנס מנהיגה, הודייתו בראשונה, וחרטה.

בעפ"ת **36980-03-15 ירמי נ' מדינת ישראל** [פורסם במאגרים] (07.06.15), הנאשם פגע בהולכת רגל על מעבר חצייה, גרם לחבלות של ממש קשות, כריתת אצבעות ובהמשך כריתת כף רגל שמאל. כב' הש' סאאב דבור, דחה את הערעור על רכיב המאסר בעבודות שירות שבגזר הדין ואישר בכך 4 חודשי מאסר בעבודות שירות. ביהמ"ש המחוזי קיצר את רכיב הפסילה בפועל לשנתיים במקום 3 שנים. לעניין מתחם הענישה נקבע כי זה כולל: רכיב מאסר הנע בין מאסר על תנאי ל- 8 חודשי מאסר, ופסילה בפועל של רישיון הנהיגה, לתקופה שבין 11 חודשים ל- 4 שנים.

המסקנה העיקרית הנובעת מכל האמור היא כי במידה רבה מדיניות הענישה כוללת רכיבי ענישה חמורים, מאסר בפועל, בעבודות שירות ופסילה ארוכה בפועל. עם זאת, טווח הענישה רחב למדי, ומושפע בעיקר ממידת הרשלנות (בהתאם לעקרון המנחה - עקרון ההלימה), מנסיבותיו הייחודיות של כל מקרה, מתוצאות התאונה והחבלות שנגרמו לנפגעים וכן מושפע אף מנסיבות אחרות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

נסיבות ביצוע העבירה:

סעיף 40ט(א) לחוק העונשין מונה רשימה שאינה סגורה של נסיבות הקשורות עם ביצוע העבירה. בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה במקרה דנן, לצד השיקולים האחרים בקביעת מתחם הענישה, תומכים בקביעת המתחם בגבולות להם טוענת המאשימה.

ועוד, נסיבות ביצוע העבירה במקרה זה מעידות על שילוב של מספר עבירות חמורות ומסוכנות יחד. הנאשם הכניס את עצמו מראש ובמודע למצב מסוכן עת נהג ברכב כשהוא שיכור מאלכוהול. הנאשם נהג בקלות ראש כאשר נסע במהירות מופרזת שאינה מתאימה לתנאי הדרך. הנאשם (לדבריו) לא הבחין כלל במעקה ההפרדה הבנוי בין הנתיבים במחלף בכביש לפניו, ופגע בו בעצמה ובמהירות עם חזית רכבו בלי לבלום כלל.

סיכום ביניים - קביעת מתחם הענישה:

לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים, עיינתי בפסיקה אליה הפנו, בדקתי בנוסף גם פסיקה מנחה ומחייבת, אני קובע כי מתחם הענישה במקרים דומים, בהתחשב בחומרת העבירות, ברשלנות המיוחסת בנסיבות המקרה, במדיניות הענישה המקובלת ובדגש על תוצאותיה הקשות, נע בין 6 חודשי מאסר בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל, וכן פסילה בפועל של רישיון הנהיגה לתקופה שבין 2 ל- 5 שנים. על כך יש להוסיף רכיבי מאסר מותנה, פסילה מותנית וכן לשכלל בין קנס לטובת אוצר המדינה ופסיקת פיצוי (עונשי) לטובת משפחת הנפגעת.

קביעת העונש הראוי לנאשם, במקרה זה:

מאחר ולא מצאתי כי מתקיימים במקרה שבפני מה מהחריגים הקבועים בסעיף 40(ג) לחוק העונשין, המצדיקים סטייה (לקולא) ממתחם הענישה שקבעתי, יש לגשת ישירות לשלב השלישי והאחרון והוא קביעת העונש הראוי לנאשם, שהוא בתוך מתחם הענישה שקבעתי.

בהתאם לעקרונות הבניית שיקול הדעת השיפוטי, כפי שנקבעו בתיקון מס' 113 לחוק העונשין, ככלל העונש נקבע בהתאם לעיקרון ה"הלימה", היינו מציאת היחס ההולם בין העונש לנסיבות ביצוע העבירה, ובהם בראש וראשונה אל מידת "אשמו" של הנאשם.

הענישה הספציפית שיש לקבוע בכל מקרה ומקרה בתוך מתחם הענישה, עומדת ביחס ישיר לעצמת ההתרשלות ולחומרת הפגיעה, ולעניין זה הינה מושפעת ביחס ישיר אף ממידת הזהירות, שחב הנאשם כלפי הנפגע [ראה: עפ"ת 37974-07-12 סנדרוביץ נ' מדינת ישראל הנ"ל].

בהתאם לסעיף 40 לא לחוק העונשין, בבוא בית המשפט לגזור את העונש המתאים לנאשם, יש מקום להתחשב גם בנסיבותיו האישיות והמיוחדות של הנאשם, בהשפעת העונש עליו ועל משפחתו, ואף בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה או במידת האשם העולה מהתנהגותו.

תוצאות התאונה, היינו החבלות הקשות לנאשם ולבת זוגו, נשקלות במסגרת השיקולים בקביעת העונש בתוך מתחם הענישה. אולם ללא ספק הבסיס לקביעת העונש הוא קביעת רמת הרשלנות בנהיגה היינו מידת "האשם" בהתאם לעקרון ההלימה [ה-"עקרון הקובע"].

בקביעת רמת הרשלנות של הנאשם מצאתי כי הנאשם הכניס את עצמו במודע למצב מסוכן, עת נהג ברכב בשכרות. הנאשם נהג במהירות ובקלות ראש שלא בהתאם לתנאי הדרך. הנאשם פגע במעקה הבטיחות המפריד בין הנתיבים כמתואר, בלי שניתן כל הסבר לכך. כל אלו מעידים על רשלנותו. מצאתי לקבוע לפיכך, כממצא עובדתי ומשפטי כאחד כי מידת ה"אשם" שניתן לייחס לנאשם במכלול הנסיבות של התאונה הינו ברף בינוני-גבוה.

על בסיס הרשלנות שקבעתי עונשו של הנאשם צריך היה להיגזר בקירוב לרמה האמצעית של מתחם הענישה ועתכן ואף למאסר בפועל. כאן המקום לשקול גם שיקולים נוספים שאינם קשורים ישירות לנסיבות ביצוע העבירה.

אקדים ואומר, כי בסיכומי של דבר, אני מוצא שאין מקום לגזור על הנאשם עונש מאסר לריצוי בפועל ולכן אגזור את עונשו ברף הנמוך בתוך מתחם הענישה שקבעתי.

בהתחשב בעמדתה ההגונה של המאשימה שמראש לא עתרה למאסר בפועל אלא למאסר בעבודות שירות בלבד, בהתחשב בנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם, בעובדה כי נחבל בעצמו "חבלות של ממש" ובמידה רבה קיבל בכך את עונשו "מידי שמיים", בהתחשב בעובדה כי עיקר החבלות נגרמו לבת זוגו של הנאשם, ובהתחשב בעיקר בדבריה בבית המשפט, מצאתי לגזור את עונשו של הנאשם כפי שיובא לעיל.

בהתאם לסעיף 40(ט) לחוק העונשין ביהמ"ש רשאי להתחשב בגזר הדין בשיקולים שאינם קשורים ישירות עם נסיבות ביצוע העבירה, בהם הסיכוי לחזרה על העבירות והשפעת העונש על הנאשם.

הנפגעת העיקרית בתאונה היא בת זוגו של הנאשם שנחבלה חבלות של ממש, אושפזה הורדמה הונשמה נוצחה ונזקקה לעבור שיקום ארוך. עם זאת, אתחשב בבקשתה שלא להעניש בחומרה את הנאשם ואף אתחשב במידה רבה מאד בדבריה בביהמ"ש, מהם השתכנעתי כי שליחת הנאשם לריצוי מאסר בעבודות שירות, הגם שהינה בלתי נמנעת בנסיבות,

עלולה להשפיע לרעה עליה ועל בנה בהיותם חולקים תא משפחתי כלכלי ואישי משותף עם הנאשם. הנפגעת חוששת בצדק לפרנסתה ולפרנסת בנה התלויים לדבריה במידה רבה בנאשם עצמו.

התרשמתי בנוסף כי הנאשם עלה על "דרך המלך" הוא מקיים תא משפחתי יחד עם בת זוגו ובנה, החל לדבריו לאחרונה בעבודה סדירה בבית ספר, והוא נזהר ונמנע מריצוי עבירות נוספות במישור התעבורתי. יש לציין כי כשיקול נוסף לקולא התחשבתי בעובדה כי מאז התאונה חלפו כ-4 שנים.

ודוק: אין חולק כי הנאשם הינו אדם "נורמטיבי" לכל הדעות. עם זאת, מדובר בשיקול אחד ממספר שיקולים ואין ליתן לנתון זה משקל מכריע בשיקולי הענישה. נזכור כי:

"...אנו דנים בעבירה, שאיננה כרוכה בפגמים מוסריים או בשחיתות, אלא ביטויה, כידוע לכולנו, באופן התנהגותו של האדם הנוהג ברכב, ומבחינה זו לא יכולים עברו או תכונותיו האישיות של האדם הנוגע בדבר להיות בעלי משקל מכריע. כפי שכולם נוהגים בדרכים, צריכים גם האמצעים העונשיים, שנועדו להכתיב דרך התנהגות מסוימת, לחול על כולי עלמא. " [ר"ע 530/84 שפר נ' מ"י, פ"ד ל"ח (4) 161 (1984)].

מאידך, בהתחשב במידת הרשלנות שבהתנהגות הנאשם ובתוצאות התאונה, לא מצאתי מקום שלא לשלוח את הנאשם לריצוי מאסר בעבודות שירות כלל. מצאתי כי צו של"צ אינו ראוי בעניין זה, ואני דוחה בכך את עתירת ההגנה לקבוע עונש מחוץ למתחם הענישה המקובל, ולהסתפק בצו של"צ.

לאחר ששמעתי את הצדדים וטיעוניהם, לאחר ששקלתי מחד את האינטרס הציבורי במניעת תאונות דרכים, נתתי דעתי לתוצאות הקשות של התאונה, ומאידך התרשמתי מנסיבותיו של הנאשם ומעמדת בת זוגו הנפגעת העיקרית בתאונה, ועל רקע עברו התעבורתי, אגזור את העונשים ההולמים לנאשם לדעתי במקרה זה, כמפורט להלן.

אני דן לפיכך את הנאשם לעונשים הבאים:

1. 3 חודשי מאסר. המאסר ירוצה במסגרת עבודות שירות.

עבודות השירות ירוצו במסגרת "מתנ"ס בית דני" בתל אביב. הנאשם יועסק 5 ימים בשבוע, במסגרת 8.5 שעות עבודה ביום. הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי העונש בפני המפקח האחראי בשב"ס רמלה (יחידת ברקאי) ביום **02.07.23** עד שעה 08:00.

הממונה על עבודות שירות בשב"ס יודיע לביהמ"ש על תחילת ריצוי העונש ועם סיומו המלא. הנאשם מוזהר כי מדובר בתנאי עבודה קפדניים, וכי אי עמידה בתנאי העבודה עלול להוביל להפקעתו, ובמקרה כזה תרוצה יתרת

התקופה במאסר מלא.

2. 6 חודשי מאסר וזאת על תנאי ל- 3 שנים, והתנאי שלא יעבור עבירה של נהיגה בקלות ראש שגרמה לתאונת דרכים שתוצאתה חבלות של ממש.

3. 6 חודשי מאסר וזאת על תנאי ל- 3 שנים והתנאי שלא ינהג בשכרות או תחת השפעת משקאות משכרים או יסרב לבדיקת שכרות מכל סוג, או ינהג בזמן פסילה.

4. פסילה בפועל מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 3 שנים.

הפסילה בניכוי כל פסילה מנהלית וזאת בכפוף להצגת אישור על כך, על ידי הנאשם, במזכירות.

הפסילה תמנה מיום **27.04.23** מועד בו הופקד רישיון הנהיגה על ידי הנאשם במסגרת פסילה עד תום ההליכים בתיק בפ"ת **10955-04-23**. אין צורך בהפקדה נוספת.

5. 6 חודשי פסילה וזאת על תנאי למשך 3 שנים.

6. בנסיבות כאמור אני נמנע מלגזור על הנאשם בנוסף לרכיבי הענישה המפורטים, תשלום קנס.

גזר הדין הוקרא לנאשם ועותק נמסר לצדדים.

הודעה לנוכחים הזכות לערער על גזר הדין תוך 45 יום.

ניתן היום, ט"ז סיוון תשפ"ג, 05 יוני 2023, במעמד הנוכחים.